

Binnen de vaste commissie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelings-samenwerking hebben de onderstaande fracties de behoefte vragen en opmerkingen voor te leggen aan de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking over onder meer de Geannoteerde agenda voor de inzet van het Koninkrijk der Nederlanden voor de voorjaarsvergadering van de Wereldbank van 10-16 april 2023 (Kamerstuk 26 234, nr. 276).

De voorzitter van de commissie,
Wuite

De adjunct-griffier van de commissie,
Prenger

Inhoudsopgave

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Inbreng VVD-fractie
Inbreng D66-fractie
Inbreng CDA-fractie
Inbreng PvdA-fractie
Inbreng BBB-fractie

II. Antwoord / Reactie van de Minister

III. Volledige agenda

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Inbreng leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie danken de Minister voor de toegezonden geannoteerde agenda voor de Voorjaarsvergadering van de Wereldbank. Zij betreuren het echter dat deze erg laat naar de Kamer is gestuurd. Toch hebben zij daarover nog enkele vragen en opmerkingen.

Aanleiding

De leden van de VVD-fractie hebben geconstateerd dat Rusland overweegt om de door de Verenigde Staten voorgedragen kandidaat als nieuwe president van de Bank aan te vechten. Zij vragen daarom aan de Minister of zij denkt dat deze aanvechting van Rusland zal slagen en wat dit betekent voor de spanningen tussen de Verenigde Staten, met de overige Westerse bondgenoten enerzijds en China anderzijds. Ook vragen zij of het stemrecht van Rusland in de Bank kan worden ingetrokken. Ook vragen zij of de programma's in Rusland en Wit-Rusland inmiddels helemaal zijn gestopt en wat de effecten daarvan zijn.

Evolving world, Evolving MDB's

De leden van de VVD-fractie vragen de Minister hoe Nederland kijkt naar de architectuur van de multilaterale ontwikkelingsbanken. Welke verbeteringen zijn er nodig om op toekomstige wereldwijde uitdagingen adequaat antwoord te geven? Ook vragen zij hoe de gebieden in Caribisch Nederland beter worden geholpen door de Wereldbank. Voorts vragen de leden van de VVD-fractie naar de kabinetsreactie om de duurzame energietransitie in het Mondiale Zuiden te versnellen.

Capital Adequacy Framework review

De leden van de VVD-fractie zijn het met het kabinet eens dat de Bank moet worden aangemoedigd om te blijven streven naar mobilisatie van privaat kapitaal en deze pogingen binnen de Bank te intensiveren. Zij vragen aan de Minister hoe en welke rol Nederland hierin kan spelen.

Oekraïne

De leden van de VVD-fractie vinden dat de slagkracht van de Bank op het gebied van steun aan Oekraïne versterkt moet worden. Zij vragen daarom hoe Nederland kan helpen aan snellere financiering aan Oekraïne. De leden van de VVD-fractie zijn namelijk van mening dat de steun van USD 349 mld niet uitsluitend na de oorlog mag worden uitgekeerd. Zij vragen dan ook hoe privaat kapitaal hiervoor kan worden aangewend. En ligt hier een rol voor de speciaal gezant bedrijfsleven en wederopbouw Oekraïne, en zo ja, welke? Tot slot vragen de leden van de VVD-fractie hoe op dit moment toezicht wordt gehouden op gelden die worden uitgekeerd aan

Oekraïne voor de wederopbouw. Hoe wordt ervoor gezorgd dat steun via de Bank gericht en verantwoord wordt uitgegeven?

Inbreng leden van de D66-fractie

De leden van de D66-fractie hebben kennisgenomen van de geannoteerde agenda. Zij hebben hierover enkele opmerkingen en vragen.

Evolving World, Evolving MDB's

De leden van de D66-fractie lezen dat het Koninkrijk het initiatief steunt om de missie, het operationele en het financiële model van de Bank te evalueren en waar nodig te verbeteren. De leden onderschrijven het standpunt van het Koninkrijk dat de missie moet worden aangevuld met duurzaamheid en weerbaarheid om de armste landen beter te beschermen tegen de dreiging van wereldwijde uitdagingen. De leden benadrukken dat kwetsbare groepen zoals LHBTI+ en andere gemarginaliseerde groepen vaak het hardst worden geraakt en tegelijkertijd het moeilijkst te bereiken zijn voor de hulpverlening. De leden geven hierbij aan dat directe financiering van lokale organisaties in het maatschappelijk middenveld in het kader van noodhulp een grote bijdrage kan leveren aan het bereiken van deze groepen. Is de Minister het met de leden van de D66-fractie eens dat het belangrijk is om dit ook in Wereldbank-verband te blijven benadrukken om ervoor te zorgen dat Wereldbank-financiering ook deze groepen bereikt? Is de Minister bereid hier tijdens de komende voorjaarsvergadering aandacht voor te vragen?

Rondetafelconferentie wederopbouw Oekraïne

De leden van de D66-fractie lezen dat het Koninkrijk ervoor zal pleiten dat Oekraïense initiatieven leidend zijn bij de wederopbouwinspanning, dat internationale hulp goed gecoördineerd wordt en dat steun tijdig wordt verleend. De leden onderschrijven deze inbreng van het Koninkrijk. De leden vragen zich wel af waar de zorgen van de Minister liggen op de drie genoemde aspecten. Kan de Minister aangeven waar haar zorgen liggen met betrekking tot het leidende initiatief vanuit Oekraïne, de juiste coördinatie van internationale hulp en het tijdig verlenen van steun?

Inbreng leden van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van de geannoteerde agenda voor de voorjaarsvergadering van de Wereldbank en hebben hier nog enkele vragen over.

De leden van de CDA-fractie hechten een groot belang aan het efficiënt inzetten van de beschikbare middelen die de Wereldbank heeft. Daarom vragen de leden van de CDA-fractie zich af of dit ook wordt meegenomen in de vernieuwde *roadmap* van de Wereldbank. Gaat deze *roadmap* ook in op hoe financiering te blijven mobiliseren met de toenemende noden?

De leden van de CDA-fractie lezen dat aanpassingen in het operationeel model wenselijk zijn. Het aanvullen van een thematische of regionale focus wordt hier genoemd. De leden van de CDA-fractie vragen zich af welke andere hervormingen het Koninkrijk in gedachten heeft. Kunnen de verschillende hervormingen en nadere toelichting hierop gedeeld worden?

De Verenigde Naties erkennen de status van Curaçao als *Small Island Development State*. De leden van de CDA-fractie vragen zich af of dit zorgt voor mogelijkheden om meer steun en kapitaal te mobiliseren voor

Curaçao en hoe de uitvoeringsagenda voor Curaçao ondersteunend is om de veerkracht en economische ontwikkeling van het eiland te versterken.

De *review* voor de Internationale Financiële Instellingen (IFI's) doet voorstellen voor het aanpassen van de kapitaalraamwerken op zodanige wijze dat het leenvolume vergroot wordt terwijl de kapitaalbasis gelijk blijft. De leden van de CDA-fractie herkennen dat de noden vele malen hoger zijn geworden en meer ondersteuning nodig hebben, echter vragen de leden zich af in hoeverre het verhogen van het leenvolume op hetzelfde kapitaal leidt tot financiële risico's en instabiliteit van deze instellingen in de toekomst. Kan er een reflectie komen over de positie hierop vanuit het Koninkrijk?

De leden van de CDA-fractie zijn positief over de aanhoudende aandacht voor de wederopbouw van Oekraïne. Inmiddels is er al veel steun gemobiliseerd via verschillende financiële instellingen en samenwerkingen. De update van het *needs assessment* laat zien dat de verwachte kosten voor herstel en wederopbouw alleen maar toe zullen nemen. De leden van de CDA-fractie vragen zich af in hoeverre andere landen net als Nederland een *fair share* willen en zullen bijdragen. Welke landen zijn dit en kan hier uiteindelijk voldoende financiering voor gemobiliseerd gaan worden?

Het belangrijkste bij een *needs assessment* en updates hiervan is dat de behoeften van Oekraïne voorop gesteld worden. De leden van de CDA-fractie vragen zich af op welke manieren de behoeften van Oekraïne al worden meegenomen in de *needs assessment* en lopende financieringsprocessen en in hoeverre instellingen aan de hulpvragen van Oekraïne kunnen voldoen.

Inbreng leden van de PvdA-fractie

De leden van de PvdA-fractie danken de Minister voor de geannoteerde agenda en verzoeken de Minister deze in het vervolg ruimer van te voren met de Kamer te delen.

De leden van de PvdA-fractie willen dat armere landen meer middelen krijgen om te investeren in duurzame ontwikkeling, armoedebestrijding, tegengaan van ongelijkheid en de aanpak van klimaatverandering. Nog harder dan ons hier in Nederland, worden deze landen getroffen door de vele crises waar de internationale gemeenschap mee worstelt. De gevolgen van de oorlog in Oekraïne, de stijgende voedsel- en brandstofprijzen, de verwoestende impact van klimaatverandering en de nasleep van de coronapandemie hakken er in. Zij duwen mensen weer of nog verder de armoede in en vergroten de ongelijkheid die al welig tierde. Daarom is het van groot belang dat deze landen en samenlevingen de ruimte krijgen te investeren in vooruitgang en een betere, duurzamere, gelijkere toekomst.

De leden van de PvdA-fractie steunen daarom de inzet van de regering om de missie van de Wereldbank te verruimen zodat deze ook meer steun kan geven aan het aanpakken van deze mondiale crises, waaronder op het gebied van mondiale gezondheid en klimaatverandering. Daarbij onderschrijven de leden met kracht de inzet van de Minister om dit niet ten kosten te laten gaan van de steun aan de aller armste landen en vragen op welke wijze de regering hier vorm aan geeft. Daarbij roepen zij de Minister op dit als belangrijke aandeelhouder van de Wereldbank duidelijk naar voren te brengen in al haar gesprekken.

In dit kader constateren de leden van de PvdA-fractie, samen met de G20 en belangrijke partners zoals de VS en Duitsland, dat de Wereldbank en andere multilaterale ontwikkelingsbanken (MDBs) grote zakken geld op de plank laten liggen. Miljarden euro's liggen daardoor te verstoffen, vooral als gevolg van te risico-avers gedrag van MDBs. In deze tijden van opstapelende poly-crisis en weer toenemende armoede is dat niet te verantwoorden. Deze middelen moeten ingezet kunnen worden. Daartoe vragen de leden de Minister of zij snelle implementatie van de aanbevelingen van het *Capital Adequacy Framework Review* bepleit (dat op verzoek van de G20 tot stand kwam) en zo nee, waarom niet. Zo ja, vragen zij de Minister tevens aan te geven op welke wijze zij dit zal doen tijdens de Voorjaarsvergadering, welke deadlines zij daarbij in gedachten heeft voor besluitvorming voor de belangrijkste elementen van de hervormingsagenda, en welke elementen zij daarbinnen prioriteit geeft. Ook vragen zij de Minister welke andere mogelijkheden zij ziet om snelle implementatie te bevorderen en wat de Nederlandse inzet in dit kader zal zijn op de *Financing Summit* in juni in Parijs.

Concreet vragen de leden van de PvdA-fractie de Minister zich in te zetten voor snelle stappen om de «equit to loans ratio» te verlagen tot in elk geval 19% op korte termijn. Zij vragen de Minister of zij deze urgentie deelt, of zij besluitvorming hieromtrent verwacht tijdens de Voorjaarsvergadering, en of zij mogelijkheden ziet deze zelfs te verlagen tot 18% in de toekomst. De leden delen de breder levende overtuiging dat het behoud van de AAA-status van de MDBs van belang is. Dit vergt politieke druk op en samenwerking met de Credit Rating Agencies om de speciale kwaliteiten van MDBs – waaronder hun *preferred lender status* – beter in waarde te schatten. De leden vragen de Minister of zij – al dan niet in samenwerking met andere overheden – zich hiervoor inzet en of zij kan toelichten op welke wijze dit plaatsvindt en wanneer hieromtrent stappen te verwachten zijn. Concreet speelt hierbij ook de wijze waarop het *callable capital* van MDBs wordt meegewogen in de risicoanalyses. De leden vinden dat hier groter gewicht aan kan worden toegekend. Zij vragen de Minister of zij deze opvatting deelt en zo ja, op welke wijze zij zich hiervoor inzet en zo nee, waarom niet.

De leden van de PvdA-fractie zien ook andere belemmeringen. Fondsen zoals de *Poverty Reduction and Growth Trust* (PRGT) van het IMF kunnen mogelijk niet aan de sterk groeiende vraag vanuit lage inkomenslanden voldoen omdat donoren onvoldoende bijdragen aan het zogenaamde subsidie-account dat de gunstige concessionele leningen aan arme landen mogelijk maakt. Elke extra bijgedragen euro telt hier en maakt impact. Zij vragen de Minister of zij overweegt de Nederlandse bijdrage hieraan te verhogen en zo ja, met hoeveel per wanneer en zo nee, waarom niet.

De leden van de PvdA-fractie constateren tevens dat de regering heeft toegezegd om, mede op verzoek van de leden van de fracties van de PvdA en GroenLinks, 20% van de *Special Drawing Rights* (SDRs) beschikbaar te maken voor het adresseren van bovengenoemde crises. Dat juichen zij toe. Zij vragen de Minister of haar collega, de Minister van Financiën, voorafgaand aan de Voorjaarsvergadering toe te lichten of deze toezegging al is geïmplementeerd, of de SDRs reeds geheel beschikbaar zijn gemaakt om door te lenen aan behoeftige landen, en zo niet wanneer dit wel gebeurd zal zijn.

De leden van de PvdA-fractie hebben vernomen dat sinds deze maand, de Minister van Financiën co-voorzitter van de *Coalition of Finance Ministers for Climate Action* is. De eerste bijeenkomst van de Minister als co-voorzitter vindt plaats tijdens de Voorjaarsvergadering van de Wereldbank in Washington. Deze leden vragen wat de prioriteiten zijn van

de Minister van Financiën en het kabinet voor haar invulling van de rol als co-voorzitter van deze coalitie. Hoe gaat zij zich in deze functie inzetten voor nieuwe en additionele financieringsbronnen voor het financieren van klimaatschade in klimaatkwetsbare landen, evenals mitigatie en adaptatie aldaar?

Inbreng het lid van de BBB-fractie

Het lid van de fractie BoerBurgerBeweging heeft kennisgenomen van de brief en bijgevoegde documenten van de Minister betreffende de Voorjaarsvergadering Wereldbank. Hier zijn nog een aantal vragen over.

Een van de punten die tijdens de vergadering op tafel zijn gekomen zijn de aanhoudende voedsel- en energiecrises. Zo staat in het verslag dat de Bank de energie- en voedselcrisis wil aanpakken. Dit voor met name Afrikaanse landen. Nederland kan als tweede voedselexporteur van de wereld hier een grote rol in spelen. Ziet het kabinet hier ook kansen?

De Minister is aanwezig geweest bij een bijeenkomst genaamd *Water as an Accelerator for Inclusive and Green Growth*. Hier zijn naast de financiële implicaties rond water ook de rol van gender, data, vrede en veiligheid, de economische waarde van water en het belang van goed bestuur aan de orde. Het lid vraagt zich af wat alle onderwerpen precies te maken hebben met het doel van de bijeenkomst?

II. Antwoord / Reactie van de Minister

III. Volledige agenda

Geannoteerde agenda voor de inzet van de Wereldbank Voorjaarsvergadering 2023. 2023Z05846 – Brief regering d.d. 03-04-2023, Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, E.N.A.J. Schreinemacher

Verslag jaarvergadering Wereldbank 2022. 26 234, nr. 274 – Brief regering d.d. 09-12-2022, Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, E.N.A.J. Schreinemacher